

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/20/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7517212197
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7517212197.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a členov Mgr. Angeliky Sopoligovej a JUDr. Petra Tutka v spore žalobcu BENCONT COLLECTION, a.s. so sídlom v Bratislave, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, proti žalovanému A. R., H.. XX.XX.XXXX, C. N. E., F. XX, o zaplatenie 1.940,34 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 9. októbra 2018 č.k. 13Csp/227/2017 - 97

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania.

Stranám sporu n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi sumu 1.940,334 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25% ročne od 25.04.2017 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žalobca má proti neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

2. Rozhodol tak o žalobe žalobcu, ktorou sa od žalovaného domáhal zaplatenia sumy 1.940,34 eur, úrokov vyčíslených vo výške 344,05 eur, úrokov vo výške 1.660,58 eur, úrokov zo zostatku nezaplatenej istiny, t.j. zo sumy 1.940,34 eur vo výške 24,50% ročne od 25.04.2017 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 1.940,34 eur od 25.04.2017 do zaplatenia, poplatkov vo výške 39,28 eur a náhrady trov konania. Žalobca podal žalobu a odôvodnil svoj nárok titulom zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorá bola uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu Poštovou bankou a.s. a žalovaným dňa 24.04.2013 a ktorej súčasťou boli aj Všeobecné obchodné podmienky a obchodné podmienky pre úver. Na základe tejto zmluvy Poštová banka a.s. žalovanému poskytla úver vo výške 2.000 eur a žalovaný sa zaviazal poskytnuté prostriedky vrátiť v splátkach s lehotou splatnosti tej-ktorej splátky dohodnutej v zmluve. Žalovaný však svoju povinnosť riadne neplnil a úver riadne nesplácal v stanovených lehotách, z toho dôvodu právny predchodca žalobcu vyhlásil predčasnú splatnosť úveru dňa 16.05.2014. Následne Poštová banka na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 13.06.2017 postúpila pohľadávku voči žalovanému na spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s. so sídlom v Bratislave, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, t.j. na žalobcu v danom spore.

3. Súd vykonal vo veci dokazovanie a mal za preukázané, že predchodca žalobcu uzavrel so žalovaným dňa 24.04.2013 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 2.000 eur. Žalovaný sa zaviazal tento úver splácať v 60 mesačných splátkach. Mesačná splátka bola dohodnutá vo výške 58 eur pri úrokovej sadzbe 24,5 % ročne, RPMN bola uvedená vo výške 27,45 %,

priemerná RPMN 19,53 % s tým, že celková výška nákladov úveru predstavovala 1.448,17 eur a termín konečnej splatnosti bol určený na 13.04.2018.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, ale aj podľa ust. § 3 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka.

5. Súd preskúmal dohodnuté úroky z úveru a podľa jeho názoru sú v hrubom rozpore s dobrými mravmi, pretože priemerná úroková sadzba z úverov v období 04/2013 (pre spotrebiteľské úvery od 1 do 5 rokov) bola 10,68 % ročne, pričom v zmluve medzi sporovými stranami bola dohodnutá sadzba vo výške 24,5 % ročne, čo je niekoľkokrát vyššia sadzba, než bola obvyklá úroková miera. Je to zjavne podľa jeho názoru v rozpore s dobrými mravmi. Poukázal na to, že dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon neplatný a o takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 9Co/55/2018).

6. Súd prvej inštancie teda konštatoval, že úroková miera dohodnutá medzi stranami prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, preto je takéto dojednanie neplatné pre rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Takúto dohodu považoval súd za absolútne neplatnú a pokiaľ sú úroky neplatné, nemožno ich ďalej moderovať a preto predmetný úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Vzhľadom k tomu, že žalovanému bol poskytnutý úver 2.000 eur, z toho žalovaný uhradil 59,66 eur, čo súd zistil z výpisu doručeného žalobcom, zaviazal žalovaného len na zaplatenie 1.940,34 eur. Čo sa týka nárokov nad túto čiastku, súd tieto nároky zamietol, keďže vyplývali z neplatne uzavretej zmluvy.

7. V zmysle ust. § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, § 3 vl. nar. č. 87/1995 Z.z. rozhodol aj o úrokoch z omeškania z priznanej sumy v zákonnej výške.

8. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1,2 CSP tak, že žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešnejší, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

9. Proti zamietavému výroku rozsudku podal včas odvolanie žalobca z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. a), f), h) CSP. V prvom rade namietal, že nemal možnosť sa procesne v konaní brániť, keď súd svojím postupom znemožnil jeho účasť na konaní a bez toho, aby ho oboznámil o výsledku posúdenia prejudiciálnej otázky o možnej neplatnosti zmluvy o úvere žalobu o zaplatenie príslušenstva zamietol. Súd ho teda nevyzval na vyjadrenie sa k otázke určenia neplatnosti a nepostupoval podľa § 129 CSP. Taktiež ho nevyzval ani podľa § 157 CSP, aby sa vyjadril k predbežnému posúdeniu veci a nevytýčil termín predbežného prejednania sporu podľa § 168 CSP. Takýto postup súdu nie je v súlade so zásadami účelnosti a hospodárnosti konania a nastáva situácia, kedy jedinou možnosťou jeho procesnej obrany je právo podať odvolanie. Výška úroku odzrkadľuje, nakoľko rizikovými sa banke javí poskytnutie úveru, pričom čím bude dlhšia doba splácania a čím bude nižšia bonita klienta, tým vyššiemu riziku sa banka vystavuje, že úver, ktorý poskytla nebude splatený. Podčiarkol, že úroková sadzba je cenou, ktorú musí dlžník zaplatiť za požičané peniaze, ako i že úrokové sadzby sú ovplyvnené najmä ponukou a dopytom po kapitále, ako aj ďalšími faktormi. Žalobca nesúhlasil s tvrdením súdu, že výška úrokovej sadzby 24,5% je v rozpore s ust. § 39 Občianskeho zákonníka, pretože hodnota, ktorú zistil súd (10,68%) predstavuje priemernú hodnotu, teda ide o tzv. aritmetický priemer. V čase dohodnutia zmluvných úrokov a uzatvorenia predmetnej zmluvy, nebola výška úrokov žiadnym spôsobom limitovaná. Dôvodil rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.04.2012 sp.zn. 5Cdo/26/2011. Z tohto rozsudku vyplýva, že neprimeraným zmluvným úrokom by bol len taký úrok, ktorý by 4 až 5-násobne prevyšoval obvyklú úrokovú sadzbu, čo však nie je tento prípad. Poukázal tiež na rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 19.03.2018, sp. zn. 5C/99/2015 a tiež na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16.01.2018 sp. zn. 15Co/225/2017, podľa ktorého úrok vo výške 32 % ročne nie je v rozpore s dobrými mravmi. Citoval tiež odlišné stanovisko sudcu a zároveň podpredsedu Ústavného súdu SR JUDr. Milana Lalička. Vzhľadom k uvedenému navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konania, alebo aby odvolací súd žalobe vyhovel v celom rozsahu a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania.

10. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

11. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie ako podané včas a oprávnenou osobou bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP, preskúmal rozsudok aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a 380 ods. 1,2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

12. V posudzovanom prípade žalobca odôvodnil odvolanie odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. a), f) a h) CSP, teda že neboli splnené procesné podmienky, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

13. Žalobca teda použil odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. a), f) a h) CSP. Nesplnenie procesných podmienok v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP znamená vadu konania, ktorou trpí konanie v prípade, keď súd konal a rozhodol napriek tomu, že neboli splnené procesné podmienky, pričom je potrebné rozlišovať, či ide o procesnú podmienku odstrániteľnú alebo neodstrániteľnú. Vadou predpokladanou týmto odvolacím dôvodom je najmä nedostatok žaloby, právomoci súdu, príslušnosti súdu, procesnej subjektivity, procesnej spôsobilosti, prekážky začatého konania a prekážky rozhodnutej veci. Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP je v praxi vykladaný tak, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení súd vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil právny predpis iný, než ktorý použiť mal alebo ak síce použil správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

14. V prejednávanvej veci odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie dôvody nie sú naplnené. Procesný postup súdu prvej inštancie nezaložil odvolateľom namietaný odvolací dôvod nedostatku procesnej podmienky a vytýkané postupy nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý bol napadnutý odvolaním nemožno vytknúť, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo z prednesov účastníkov nevyplývajú a ani inak nevyšli za konania najavo, alebo že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor. Súd vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, náležite zistil skutkový stav a vykonané dôkazy hodnotil v súlade so zákonom a z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil aj svoje rozhodnutie, zo zisteného stavu vyvodil aj správny právny záver. Podľa názoru odvolacieho súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je dostatočne odôvodnený a spĺňa kritériá riadneho odôvodnenia podľa § 220 ods. 2 CSP.

15. Žalobca vo svojom odvolaní neuviedol žiadne také vecné a právne relevantné dôvody, ktoré by boli spôsobilé spochybníť správnosť zistených skutočností, hodnotenia dôkazov, či právneho posúdenia. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Vecne správne, presvedčivé, podrobné a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, na ktoré odvolací súd v celom rozsahu poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP) a len na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd považuje za potrebné dodať:

16. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní správne vychádzal aj z ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v ktorom zákonodarca vymedzil všeobecnú zásadu, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (tzv. neprijateľné podmienky). To neplatí iba v prípade, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa však nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ síce možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ale nemohol ovplyvniť ich

obsah (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

17. Odvolací súd poukazuje na konštantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (napr. rozsudky Oceano Group Editorial a Salvat Editores C- 240/98 až C-244/98, Elisa Maria Mostaza Claro C-168/05, Pannon GSM Zrt. C- 243/08 a vec Asturcom C- 40/08 a ďalšie), v ktorej sa zdôrazňuje, že systém ochrany zavedený Smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej aj „smernica“) vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah, a vzhľadom na predmetné nerovné postavenie jednej zo zmluvných strán čl. 6 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Povaha a význam verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana zavedená smernicou pritom odôvodňujú, že vnútroštátny súd má povinnosť ex officio posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky, a tým vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, a taktiež má povinnosť zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak jej ďalšia existencia je možná bez nekalých podmienok (čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS).

18. Z obsahu relevantnej časti odôvodnenia rozsudku plynie, že prvoinštančný súd pri svojom rozhodovaní náležite vychádzal z vyššie uvedených judikatórnych premís, pričom zamietnutie žaloby v prevyšujúcej časti založil na zistení, že žalobca (právny predchodca žalobcu) poskytol žalovanému sumu 2.000 eur, z ktorej žalovaný podľa výpisu, ktorý doložil žalobca, zaplatil sumu 59,66 eur, preto súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 1.940,34 eur, vychádzajúc pritom z úsudku, že žalobcom požadované úroky vo výške 24,50 % sú v rozpore s dobrými mravmi za stavu, ak priemerná úroková sadzba z úverov v období 4/2013 (v čase uzatvorenia posudzovanej zmluvy) bola 10,68 % ročne. Na správnosti tohto záveru nemôže nič zmeniť odvolacia námietka žalobcu, pokiaľ ju ten založil bez ďalšieho jedine na tvrdení, že „maximálna výška dohodnutých zmluvných úrokov v čase uzatvorenia zmluvy nebola žiadnym spôsobom limitovaná, že zistenie súdu o výške úrokovej sadzby 10,68 %, predstavuje priemernú hodnotu, že úroková sadzba je cenou, ktorú musí dlžník zaplatiť za požičané peniaze, výška úrokovej sadzby zobrazuje nakoľko rizikovým sa banke javí poskytnutie úveru, ako i že úrokové sadzby sú ovplyvnené najmä ponukou a dopytom po kapitále, ako aj ďalšími faktormi“.

19. Zo všetkých týchto dôvodov, ako i z dôvodov ako ich uviedol súd prvej inštancie, odvolací súd rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP, vrátane vecne správneho výroku o trovách konania (osobitne žalobcom nespochybnenom).

20. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo procesne úspešnému žalovanému v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli a procesne neúspešný žalobca na ich náhradu nemá právo.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie n i e j e prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonala za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).